

O PSEUDOLEGENDĂ BIZANTINĂ ȘI IMPLICAȚIILE EI POLITICE ÎN BAZINUL DUNĂRII LA JUMĂTATEA SECOLULUI AL X-LEA

DRAGOȘ BOICU*

A PSEUDO BYZANTINE LEGEND AND ITS POLITICAL IMPLICATIONS IN THE DANUBE BASIN IN THE MID-TENTH CENTURY

Abstract: *The thirteenth chapter of the De administrando imperio, attributed to Emperor Constantine VII Porphyrogenetos, brings out a series of “improper demands” of the people living into the Danube basin and around the Black Sea that could threaten the Byzantine hegemony. This text aims to explore a Byzantine myth made out in order to discourage all those who dared to claim the imperial insignia on which they could subsequently legitimate the claim to exercise political power as equals of the Byzantine emperor.*

Keywords: *De administrando imperio, Constantine VII Porphyrogenetos, Byzantine Empire, Simeon the Great, 10th century, regalia.*

DE ADMINISTRANDO IMPERIO: AUTORUL ȘI CONTEXTUL REDACTĂRII

Constantin al VII-lea era rodul relației dintre împăratul Leon al VI-lea cel Înțelept și amanta sa Zoe Karbonopsina, care avea să-i devină cea de-a patra soție, dând nașterii disputei tetragamice la începutul secolului al X-lea. Ajuns pe tron la vârsta de doar 8 ani după moartea tatălui său (912) și unchiului său Alexandru (913), Constantin al VII-lea a ajuns pe rând pionul mamei lui, al patriarhului Nicolae și al amiralului Roman Lecapenus, care a acaparat puterea și s-a instalat ca *hetaeriarh* (25 martie 919), cezar (24 septembrie 919) și după ce își căsătorii fiica Elena cu tânărul Constantin, este încoronat ca *împărat* la 17 decembrie 920, luând și titlul de *basileopator*¹. Din acest moment Constantin al VII-lea este izolat,

---

* Dr. Dragoș Boicu, Membru asociat al Centrului de Cercetare Teologică al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Str. Ludoș nr. 4, bl. 37, sc. B, ap. 24, 550148 Sibiu, România. E-mail: dragosbcu@yahoo.com.

¹ Nicolae Bănescu, *Istoria Imperiului Bizantin*, vol. II: *Imperiul Bizantin Clasic (620–1081 d. H.)*, ed. Tudor Teoteoi (București: Anastasia, 2003), 335–336.

CONSECINȚELE RĂZBOIULUI ASUPRA POPULAȚIEI CIVILE: CAZUL LUPTELOR DIN TRANSILVANIA ÎN TOAMNA ANULUI 1600, DUPĂ CĂDEREA LUI MIHAI VITEAZUL

LIVIU CÎMPEANU*

WAR CONSEQUENCES ON THE CIVILIANS: THE CASE OF THE STRUGGLES IN TRANSYLVANIA IN THE AUTUMN OF 1600, AFTER THE DEFEAT OF MICHAEL THE BRAVE

***Abstract:** The defeat of Michael the Brave in the autumn of 1600 had fatal consequences for whole Transylvania. The victory of the allied armies of István Csáki and Giorgio Basta at Mirăslău did not solve the issue of the Transylvanian dominium; the situation became even more complicated: (at least) three armies ravaged the southern and south-eastern parts of the country, and along with them all the calamities of war. An unpublished document from the State Archives of Sibiu contains interesting details about the tactics used by the armies of Michael the Brave and by the militias of the Transylvanian-Saxon districts of Schăßburg / Sighișoara, Reps / Rupea and Schenk / Cincu; it also reveals the fatal consequences of the war on the civilians. The war, as a timeless phenomenon, invalidates the world order from times of peace and unleashes all kind of abuses and social turmoils, while one has to suffer not only because of foreign armies but of his own countrymen too. Our article develops these details, which are critically analyzed based on historical sources and literature.*

***Keywords:** war, army, civilians, calamity, struggle, pillage, battle, Mirăslău, Michael the Brave, archive sources.*

Oștile aliate conduse de cancelarul Transilvaniei Ștefan Csáki și de generalul imperial Giorgio Basta au reușit o victorie categorică asupra lui Mihai Viteazul și a oștii sale, în 18 septembrie 1600, la Mirăslău. Nobilimea transilvăneană și soldații habsburgici au rămas victorioși pe câmpul de luptă, în timp ce oamenii lui Mihai Vodă fugeau în debandadă spre Alba Iulia și de acolo, pe la Făgăraș, în Țara Bârsei. Astfel, se încheia domnia de aproape un an a Viteazului asupra

---

* Dr. Liviu Cîmpeanu, CS III, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România. Telefon 0040 269 212604. E-mail: liviucimpeanu@yahoo.com.

ISTORIOGRAFIA INTERBELICĂ PRIVITOARE LA IMAGINILE ISTORICE ALE ORAȘELOR ACTUALEI ROMÂNII

ANDA-LUCIA SPÂNU*

INTERWAR HISTORIOGRAPHY ABOUT HISTORICAL IMAGES OF NOWADAYS ROMANIAN TOWNS

***Abstract.** In relation to historical images of towns from nowadays Romania, exhibitions catalogues and repertories have been printed, articles about prints, generally, have been written, few in the early part of the 20th century, especially during the interwar period. Most of these works were concerned about artists, particularly those who worked in the 18th century or in the 19th century and only sometimes were also about the images made by those artists. Artists of earlier centuries were not analyzed in the interwar Romanian historiography, although images made by them have often been published and the works in which the images were printed were (partly) known. Images of towns can be found inside works that deal with some thematically or geographically narrowed topic of urban history, being only mentioned not truly valorised. There are works that use these images in texts of completely different topic, and, finally, there are views of towns used just to enrich the story told by the text.*

Historians have proved themselves conservative, preferring the political and economical information. When, however, they used images, more often they have reproduced them without commentaries. If, however, images were discussed in the text, they were not involved in a proper analysis, but destined only to illustrate a conclusion which was reached exclusively by using other sources.

From the impressive quantity of information about artists, their journeys and views, this study will make reference only to details that have direct connection with representations of towns in present-day Romania (not the one from the interwar period).

Keywords: townscape, research, historiography, historical images, urban history.

Mai mult de jumătate din populația lumii trăiește în orașe, care au fost dintotdeauna locul evoluțiilor tehnologice, economice, instituționale și spirituale care au dus la progresul umanității, fapt ce determină, în mare măsură, stilul de viață și mentalitățile. De aceea, istoriografia urbană a apărut de timpuriu, iar istoria urbană este de ceva vreme o ramură specializată a științelor istorice. Cercetările din domeniile artei și istoriei urbane din ultimele decenii intensifică interesul față de

---

* Dr. Anda-Lucia Spânu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România. Telefon 00 40 269 212604. E-mail: andaluciaspanu@yahoo.com.

**VEȘMINTE LITURGICE MEDIEVALE ILUSTRATE
ÎN PROGRAMELE ICONOGRAFICE ALE BISERICILOR
DIN SUDUL TRANSILVANIEI (SECOLELE XIV–XVI)**

ADRIAN STOIA*

**MEDIEVAL LITURGICAL VESTMENTS DEPICTED IN THE
ICONOGRAPHIC PROGRAMS OF SOUTHERN TRANSYLVANIAN
CHURCHES (14TH TO 16TH CENTURIES)**

***Abstract:** This work sets out to list and describe the liturgical vestments present in panel and mural paintings of churches located in southern Transylvania. The surviving body of such vestments on display in the Brukenthal National Museum of Sibiu and that of the Black Church of Brașov not only confirms their use in religious services, but also the fact that they served as models for Transylvanian ecclesiastical painting. Of Western derivation, this type of vestment reflects a way of thinking and stands testament to social status or to the different hierarchies within the church. It is, at the same time, an indication of the development of this kind of craft, produced by specialized workshops.*

***Keywords:** liturgical vestments, ecclesiastical art, panel painting, mural painting, material culture, Transylvania.*

Imaginea vestimentației laice sau clericale, prin numărul mare de piese reprezentate, deține un rol important în cadrul repertoriului pieselor de cultură materială ilustrate în pictura medievală ecleziastică. Aproape fiecare ansamblu mural dar și numeroase polipectice care odinioară erau așezate pe masa sfântului altar conțin imagini pictate ale clerului catolic sau ale sfinților martiri ai bisericii. Imaginea pictată, cu valoarea ei simbolică pe care o deține, vine astfel în întâmpinarea credincioșilor, dezvăluind acestora cât mai pe înțelesul lor, evenimentele narate. Reprezentările lui Hristos, a Maicii Domnului, a Sfinților părinți ai Bisericii sunt, astfel, prezente vii, apropiate și cunoscute credincioșilor care participă la slujbele oficiate în cadrul monumentelor de cult. Iconografia creștină este gândită simbolic, mesajul însă se dezvăluie atât prin imagine cât și prin cuvânt.

---

* Dr. Adrian Stoia, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu. Str. Primăverii 12, 550241 Sibiu, Romania. E-mail: adistoia@yahoo.com.

REPERE ALE ISTORIEI FOTOGRAFIEI ÎN TRANSILVANIA (1839–1900)

DELIA VOINA *

HIGHLIGHTS OF THE HISTORY OF PHOTOGRAPHY IN TRANSYLVANIA (1839–1900)

Abstract: *Talking about photography is, no doubt, a commonplace nowadays. Its contribution to shaping concepts about the world we live in is overwhelming, proving and documenting life in every aspect, from the portraits of the persons we love to the phenomena that take place inside the atom.*

The first amateur or professional workshops opened in Transylvania very soon after the photography had been invented, and they multiplied quickly as it was happening throughout Europe.

The links between towns and villages, the large access to information of those living in rural areas made the characters immortalized by the photograph to be more and more interested in those images.

Aspects of the Transylvanian world – men with bright faces, aspects of daily life, homes and traditional interiors, schools, churches – were captured on photographic paper with skill and a lot of artistic taste. The photographer of the second half of the nineteenth century was, in his way, an artist.

Keywords: *photography, history of photography, photographic technique, art, painting.*

1839 reprezintă anul în care, la Academia de Științe și Arte Frumoase din Paris, *Dominique Arago* (1786–1853) anunța public descoperirile lui *Joseph Nicéphore Niepce* (1765–1833) și *Jacques Mandé Daguerre* (1789–1851): reproducerea naturii cu mare fidelitate, utilizând lumina, fără a fi necesare cunoștințe de desen sau îndemânare manuală¹.

---

* Delia Voina, muzeograf, Complexul Național Muzeal ASTRA, Piața Mică nr. 11, 550182 Sibiu, România. Telefon 0269 202400. E-mail: delia.voina@muzeulastra.com.

¹ Helmut Gernsheim, *A Concise History of Photography: The Third Revised Edition* (New York: Dover Publications, 1986), 10; Jean-A. Keim, *Histoire de la photographie* (Paris: Presses Universitaires de France, 1970), 9–14.

PROPAGANDĂ ȘI CARITATE ÎN TIMPUL PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL. WEHRMANN IN EISEN (OSTAȘUL DE FIER) DIN SIBIU

GUDRUN-LIANE ITTU*

PROPAGANDA AND CHARITY IN WORLD WAR I. THE NAIL MEN IN SIBIU

Abstract. *Nail Men were a form of wartime fundraising in the Austro-Hungarian and the German Empires during WWI. Nail Men were wooden statues, usually knights in armour, into which nails were driven in exchange for donations to the benefit of war invalids. The first Nail Man was unveiled in Vienna on the 6th of March 1915. Shortly after, in Sibiu there was constituted a committee aiming at replicating the successful Viennese event. The statue of a medieval knight, designed by the architect Josef Bedeus von Scharberg and placed in the Great Square, was unveiled on the 1st of August.*

All the events and ceremonies in connection with Nail Men were hybrid actions, being both forms of charity, and war propaganda.

Keywords. *Nail Men, Vienna, Charity, War Propaganda, Sibiu.*

În timpul Primului Război Mondial, propaganda (de război) a îmbrăcat forme necunoscute până atunci, taberele beligerante folosindu-se de toate mijloacele posibile, incluzând, alături de cele clasice precum articole în presă, caricaturi, afișe, cărți poștale ilustrate etc., și pe cele mai moderne, fotografia și filmul.

Din 28 iulie 1914, în Austro-Ungaria a funcționat *Kriegspressequartier (KPQ)*, cartierul general de presă, al cărui scop a fost coordonarea tuturor acțiunilor propagandistice. Pe întreaga durată a războiului, *Kriegspressequartier* a numărat 550 de membri, dintre care 346 de artiști plastici, organizați în *Kunstgruppe des KPQ*, grupul artistic al cartierului general de presă¹.

Alături de propagandă, pe *Heimatfront*, frontul de acasă, au avut loc numeroase și variate acțiuni caritabile, menite a strânge fonduri pentru sprijinirea săracilor, a orfanilor, a văduvelor și a invalizilor de război.

---

* Dr. Gudrun-Liane Ittu. E-mail: gudrunittu@yahoo.de.

¹ https://de.wikipedia.org/wiki/K.u.k._Kriegspressequartier (pagină consultată 20 nov. 2015).

DETECTORISMUL, ÎNTRE AMATORISM ȘI NEVOIA DE ÎMBOGĂȚIRE. O ÎNCERCARE DE SCHIȚĂ A PROFILULUI DETECTORISTULUI DIN ROMÂNIA (1993–2016)

MARIUS CIUTĂ*

METAL DETECTORISTS BETWEEN AMATEURISM AND THE NEED FOR ENRICHMENT. AN ATTEMPT TO SKETCH OF A METAL DETECTORIST PROFILE IN ROMANIA (1993–2016)

Abstract: *The present study attempts to conduct an analysis regarding the profile of the metal detectorists in Romania in the past 20 years. It is a complex phenomenon that has undergone changes, transformations, evolutions and it should not be overlooked. It started in the 90's as a simple "observed rush for treasures", of the inhabitants of the Orăștiei Mountains area where legends of fabulous treasures of Dacian gold, hidden in the "citadels on the tops of the mountains" were still alive. It continued in the 2000's, with the systematic activity of several organized groups competing for the areas with archaeological potential, passed through a recoil between 2005 and 2010, when the criminal cases known as "the Dacian Gold" were at their peak, finally the years after 2010, when the phenomenon acquires national coverage and complexity amplified by the media, by the return of those left to work abroad and now "European citizens", but also by the poor management of the public institutions, and highly publicized cases at the expense of the archaeological sites.*

Key words: *detectorists, artifacts, treasure hunters, evolution, legislation, profile.*

Ca orice fenomen de ordin social, cel al detectorismului – ca formă de manifestare a unui anumit grup de „entuziaști ai prospecțiilor geo-fizice”, cum am putea să le spunem, în mod îngăduitor – a fost și este supus anumitor transformări, modificări, evoluții. În România ultimilor 26 de ani acest fenomen a beneficiat de numeroase abordări mediatice, de atenția organelor judiciare, de isteria provocată de „marile lovituri” date cu ajutorul detectorului de metale, de indignarea breslei arheologilor – generată de frecvențele decontextualizări ale artefactelor arheologice și distrugerii ale contextelor originare. Nimeni nu a încercat însă să observe fenomenul în evoluția sa, pornind de la o analiză atentă a exponenților săi, a

---

* Marius-Mihai Ciută, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Bulevardul Victoriei 5–7, 550024 Sibiu. E-mail: mariusciuta@yahoo.com.

**POLIFONIA MANUSCRISELOR MINIATE:
PSALTIREA MELISENDEI (IERUSALIM 1131–1143)**

CONSTANTIN ITTU*

**POLYPHONY OF ILLUMINATED MANUSCRIPTS:
MELISENDE PSALTER (JERUSALEM 1131–1143)**

Abstract: *The study is aim to deal with an illuminated manuscript, the Melisende Psalter, commissioned in the crusader Kingdom of Jerusalem, probably by King Fulk for his spouse Queen Melisende. The book is a notable example of Crusader art, which resulted from a combination of the artistic styles of Roman Catholic Europe, the Eastern Orthodox Byzantine Empire and the art of the Armenian illuminated manuscripts.*

Keywords: *Melisende Psalter, illuminated manuscript, Crusader art, crusader Kingdom of Jerusalem, King Fulk, Queen Melisende.*

Prin intermediul subiectului ales, *Psaltirea Melisendei*, avem posibilitatea de a ne poziționa încă de la început atât temporal, cât și spațial. Suntem, temporal, în vremea cruciadelor clasice, în general vorbind, mai precis, în arcul cuprins între consecințele primei cruciade (1097–1099) și „ajunul” celei de-a doua (1147–1149). Spațial, ne aflăm în Regatul Latin al Ierusalimului, în lumea celei de a treia generații de cavaleri cruciați stabiliți în Țara Sfântă. Manuscrisul miniat asupra căruia ne-am propus să zăbovim se află la British Museum la cota Egerton MS 1139¹.

Deliberat nu abordăm cruciada sărăcimii – a cruciaților pauperi, din 1096 –, caracterizată de sursele istorice ca fiind o *adunare de imbecili și smintiți*², deoarece aceasta nu oferă niciun element definitoriu constructului nostru cultural-istoric exprimat deja succint în titlu. Prin contrast, cruciada nobiliară s-a organizat în patru corpuri de oaste. Primul se afla sub flamura – și astfel sub conducerea – lui Godefroy de Bouillon, fiind compus din nobili loreni, al doilea se afla sub banner-

---

* Dr. Constantin Ittu, profesor asociat, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Bulevardul Victoriei nr. 10, 550024 Sibiu, România. Telefon 0040 743 102 361. E-mail: constantinittu@yahoo.co.uk.

¹ <http://www.bl.uk/onlinegallery/sacredtexts/melispsalter.html> (accesat 25.01.2015).

² Ana Comnena, *Alexiada*, vol. II, trad. de M. Marinescu, prefață, tabel cronologic și note de N. Ș. Tanașoca (București: 1977), 84–91.

UN INCUNABUL FRANCEZ ÎN BIBLIOTECA BRUKENTHAL

RADU TEUCEANU*

A FRENCH INCUNABULA IN BRUKENTHAL LIBRARY

Abstract. *The Brukenthal Library is in possession of a valuable French incunabulum, printed in Paris in the year 1483. It is a juridical book, namely the old variant of the common law of Normandy, which was in force for no less than about 600 years. These laws were primarily concerned with possession litigations, such as property and inheritance. They greatly varied from one region to another, and, because of this fact, among French jurists a trend had gained ground with the purpose of settling the various common laws in writing, to order this field. This old Norman law is still in force in the Channel Islands, where it still is the basis of the civil legislation, and was even reprinted there at the end of the 19th century. The book was acquired by the Baron Brukenthal, who had a juridical background himself: it is recorded in the old 3-volume catalogue of the library – yet there are no analogous items in the library.*

Keywords: *incunabulum, common law, Normandy, Samuel von Brukenthal, library.*

Atunci când ne aplecăm asupra legislației Evului Mediu putem lesne constata faptul că, în afară de dreptul canonic, în această epocă a predominat *la coutume*, cutuma feudală sau civilă. Aceasta constă în dispoziții legale care au luat naștere încet și treptat, de-a lungul secolelor. Ele s-au inspirat din dreptul roman și din cel barbar, dar sunt în principal un produs al epocii feudale și al moravurilor din vechea Franță. Totuși, având în vedere faptul că Evul Mediu a cultivat în general tradițiile celtice, influența acestora din urmă trebuie să fi fost precumpănitoare.

Din punct de vedere al tipurilor de legislație folosite pe teritoriul Franței, putem deosebi două mari zone. Prima este cea a ținuturilor cutumiare (*pays de coutume*), iar cea de-a doua, ținuturile în care se bucura de prestigiu dreptul roman, „readus la zi” sub forma Digestelor lui Iustinian (*pays de droit écrit*).

---

* Dr. Radu Teuceanu, muzeograf, Muzeul Național Brukenthal Sibiu, Piața Mare nr. 4–5, 550000 Sibiu, România. Telefon 0040 733 978891. E-mail: raduteuc@yahoo.com.

CARTE ROMÂNEASCĂ VECHĂ ÎN BIBLIOTECA COMPLEXULUI MUZEAL NAȚIONAL ASTRA SIBIU

BOGDAN ANDRIESCU*

OLD ROMANIAN BOOKS IN THE ASTRA SIBIU NATIONAL MUSEUM COMPLEX LIBRARY

Abstract: *In the library collections we identified eight old Romanian books, two of them appeared in the XVIIIth century, the others being printed in the next century, in the following typographic centres: Târgoviște, București, Sibiu (3), Râmnic, Buda. Noticeable is an unedited edition of the publication *Book useful to the soul* (in the absence of the front page being unable to specify the typographic centre and the year of publication), to these being added the four editions known to the bibliographic sources (București, 1799; București, 1800; Iași, 1819; București, 1827). The books got into the institution's patrimony after some donations, reminding in the context the reputed ethnographer Gheorghe Pavelescu, who donated two printed works.*

Keywords: *library, old Romanian book, orthodox religious book, notes.*

Biblioteca Complexului Național Muzeal Astra Sibiu se numără printre instituțiile sibiene care dețin carte românească veche alături de: Biblioteca Județeană Astra Sibiu, Biblioteca Muzeului Național Brukenthal, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu – Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”, Arhivele Naționale. Serviciul Județean Sibiu, Biblioteca Liceului „Gheorghe Lazăr”.

În colecțiile bibliotecii am identificat opt cărți românești vechi, două dintre ele apărute în secolul al XVIII-lea, celelalte văzând lumina tiparului în veacul următor în centrele tipografice: Târgoviște, București, Sibiu (3), Râmnic, Buda. Reține atenția o lucrare, se pare inedită, intitulată *Carte folositoare de suflet* (în lipsa filei de titlu neputând preciza centrul tipografic și anul de apariție), aceasta adăugându-se celor patru ediții cunoscute surselor bibliografice (București, 1799; București, 1800; Iași, 1819; București, 1827). Cărțile au intrat în patrimoniul instituției în urma unor donații (amintind, în context, pe reputatul etnograf

---

* Dr. Bogdan Andriescu, Biblioteca Județeană Astra Sibiu, str. Gheorghe Barițiu, nr. 5–7, 550178 Sibiu, România. Telefon +40 269 210551. E-mail: bjastrasibiu@yahoo.com, bogdanastra@yahoo.com.

O SCRISOARE INEDITĂ A LUI IOAN AXENTE SEVER DESPRE COMANDANȚII FORȚELOR ROMÂNE DIN TRANSILVANIA ÎN 1848–1849

ALEXIU TATU*, VASILE CIOBANU**

AN UNPUBLISHED LETTER OF IOAN AXENTE SEVER ABOUT THE ROMANIAN FORCES COMMANDERS IN TRANSYLVANIA IN 1848–1849

***Abstract.** Ioan Axente Sever (1821–1906) was an intellectual from Transylvania, who arrived in Bucharest as a professor. He was propaganda officer during the Bucharest revolution of 1848. After the defeat of the revolution south of the Carpathians, he crossed the mountains and became leader and military commander (prefect of Legion I) in Transylvania. In autumn 1848, together with other commanders (Avram Iancu, Simion Balint), he wrote a report on the events he witnessed. These reports were published in German, in Vienna, in newspapers from 1850 and 1853. The reports meant to demonstrate that the Romanians in Transylvania were loyal to the emperor in Vienna and that they fought with Hungarian troops because the government in Budapest did not recognize Romanian's rights as a nation.*

After 46 years, in 1895, Axente Sever responded to a request from the "Astra" Association to write a list with the Romanian commanders of the revolution. This six pages long letter is unknown and has not been published, although several volumes of documents from the years 1848–1849 were edited. The letter published in this paper is compared by the authors with other known lists of commanders. It appears that Axente Sever's memory was still very good. He remembers dozens of names of comrades in arms, details of the fights with Hungarian forces. Unlike the 1849 report, written immediately after the end of hostilities, in 1895 Sever drafted a list with the names of the 15 prefects of the Romanian forces in Transylvania, who had several dozens of deputies. He indicated that at that moment there was no such list and considered it his duty to write one, as one of the few survivors. The published document, with notes and explanations, confirms other historical sources and completes them.

Keywords: Transylvania, revolution in 1848–1849, Romanian commanders, Ioan Axente Sever, unpublished document.

Fondul ASTRA, păstrat la Serviciul Județean Sibiu al Arhivelor Naționale, importantă sursă de informare și documentare asupra realităților românești de la jumătatea secolului al XIX-lea și până în deceniul cinci al secolului trecut, a fost și

---

* Dr. Alexiu Tatu, director, Serviciul Județean Sibiu al Arhivelor Naționale, Sibiu, Str. Arhivelor, nr. 3. Telefon 0040 0269 2018 519. E-mail: sibiul@arhivelenationale.ro.

** Dr. Vasile Ciobanu, cercetător științific I, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România. Telefon 0040 269 212604. E-mail: vasileciobanu47@yahoo.com.

CORESPONDENȚA DINTRE CIORAN ȘI ȚUȚEA

RODICA BRAD*

CORRESPONDENCE BETWEEN CIORAN AND ȚUȚEA

Abstract: *The friendship between Cioran and Țuțea is paradoxical due to the fact that it was constant during their lives, despite distances between them and Țuțea's most trying destiny and the sheer impossibility of their communicating for rather long periods of time. Their friendship was one of the most constant in so far Cioran was concerned, owing not also to his infinite admiration of Țuțea's genius, but also to the affinities that the texts being addressed demonstrate. The article aims at discussing critically the letters that the two Romanian intellectuals exchanged since early of age more or less frequently, as evinced by the two impressive texts that Țuțea wrote to his friend in the last years of his life. Research conducted in the archives of the former Romanian secret police resulted in the discovery of no less than eight letters written by Cioran in his early years, which he sent to Țuțea either from Sibiu (before leaving for France), or from Paris. The letters were written between 1936 and 1941 and follow the general lines of their correspondence in their volcanic and restless youth. In his letters, Cioran pledges his most sincere friendship and admiration while also approaching diverse themes, which include Romania's and France's political situation, his first years of life in his adoption country, as well as Țuțea's philosophical and political stands. Everything is related in an excessive, hyperbolic tone, specific of young men. Concerning Țuțea's opinion on Cioran, two of the letters he sent to Cioran in 1990 (after the Romanian revolution) stand as proof of the pressure of journalists. He also wrote a declaration in this sense about his old friend who became famous, declaration lately published in Romania liberă on the 10th of June 1990.*

Keywords: *Emil Cioran, Petre Țuțea, letters, mails, friendship.*

Cioran și Țuțea au făcut parte din aceeași generație strălucită de tineri intelectuali care s-au lansat în perioada interbelică și care au visat să construiască un nou viitor pentru țara lor. În tinerețea lor, ambii, asemenea celorlalte mari figuri interbelice precum Eliade sau Ionescu, visau la o autentică renaștere spirituală a poporului român răvășit de neșanse istorice, de dezbinare și de crize morale și politice. Ambii făceau parte din grupul revistei *Criterion* sau din grupul de la

---

* Dr. Rodica Brad, conferențiar universitar, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, str. Litovoi Vodă, nr. 27 A, 550075 Sibiu. Telefon 0740 065001. E-mail: rodicabrad@gmail.com.

**POEZIA LUI GHEORGHE APETROAE – EXPRESIE
A EXPERIENȚELOR UMANE FUNDAMENTALE – ABORDATĂ
DIN PERSPECTIVĂ BACHELARDIANĂ**

CLEMENTINA MIHĂILESCU*

**THE POETRY OF GHEORGHE APETROAE – THE
EXPRESSION OF FUNDAMENTAL HUMAN EXPERIENCES
– APPROACHED VIA BACHELARD**

***Abstract:** The paper focused on Gheorghe Apetroae's poetry expands upon the consideration that the poetic space created by the poet can be related to Bachelard's complete metaphysics of the conscience and the unconscious. His contributions have been analyzed as representations of an integrative vision where the lucid constructions and the unconscious ones doubled by the subtlety of his imagination suggest the oscillations and the constant metamorphosis of the poet who is animated by the will to speak about the complex spiritual history of mankind.*

***Keywords:** complete metaphysics, imagination, will, fundamental human experience.*

Volumul intitulat „Versuri alese”¹, ca și celelalte volume de poezii aparținând poetului sibian Gheorghe Apetroae, „Dimineața serii” (2007) și „Spirale în imagini” (2009), ne dezvăluie un spațiu poetic colorat în egală măsură de afecțiune și de spiritualitate. Poeziile aparținând volumului menționat anterior ne propun, dată fiind disponibilitatea imaginativă a poetului, o întâlnire inedită cu lumea. Ieșind din clișeele obișnuite și apelând la puterea înnoitoare a cuvintelor, poetul creează imagini sugestive prin care descoperim solidaritatea dintre om și cosmos. Omul pare a-și fi restabilit legătura originară cu natura, dar mai ales cu propria-i natură.

Poezia „Despre Eternitate” poate fi pusă în legătură cu ceea ce Bachelard² numea „metafizică completă” a conștiinței și a inconștientului. Conștiința transpare

---

* Dr. Clementina Alexandra Mihăilescu, conferențiar universitar, Departamentul de Studii Anglo-Americane și Germanistice, Universitatea „Lucian Baga” Sibiu, Bulevardul Victoriei 5–7, 550024 Sibiu. Telefon 0040 743 0296623. E-mail: mihailescuclementina@yahoo.com.

¹ Gheorghe Apetroae, *Versuri alese / Selected Poems*, Clementina Alexandra Mihăilescu, Daniela Preda (editori) (Sibiu: Editura Universității „Lucian Baga”, 2016).

² Gaston Bachelard, *Poetica spațiului* (Pitești: Editura Paralela 45, 2008), 7.

ANALYSE CONTRASTIVE DES FORMES DU PRONOM PERSONNEL: ROUMAIN – FRANÇAIS

MARIA-RODICA MIHULECEA*

CONTRASTIVE ANALYSIS OF THE FORMS OF THE PERSONAL PRONOUN IN ROMANIAN AND FRENCH

Abstract: *The similarity between Romanian and French is based on their common origin (both languages are Romanic ones). Such similarity stimulates the Romanian speakers to learn French in a pleasant way and in a shorter period of time. On the other hand, we cannot ignore that the automatisms from the mother tongue are, in most cases, an obstacle in the process of acquiring the target language, no matter what it is.*

In the present work, we want to debate upon the morphology of the personal pronouns which is a complex matter. We shall focus upon the similarities and differences between Romanian and French as far as the pronoun matters are concerned. We have pointed out the difficulties the Romanian speakers deal with when they have to find the equivalents for the Romanian personal pronoun in French. We have insisted upon the stressed and the unstressed forms of the personal pronoun and upon its syntactical functions – as subject and object. We have also selected a number of mistakes the Romanian speakers can make under the influence of their mother tongue.

Keywords: *contrastive, enunciation, stressed form, unstressed form, personal pronoun.*

CONSIDERATIONS GENERALES

Si les similitudes entre le roumain et le français reposent sur l'origine romane de ces deux langues et facilitent le procès d'apprendre le français, déterminant le sujet parlant roumain à le faire en peu de temps et avec plaisir, les différences, bien au contraire, engendrent des erreurs dans la production des énoncés. Ce sont des interférences qui apparaissent pendant le transfert direct de certaines structures de la langue maternelle (ou langue source) – le roumain, en langue cible - le français.

---

* Dr. Maria-Rodica Mihulecea, Maître de conférence, Université «Lucian Blaga» Sibiu, 5–7, Boulevard Victoriei, 550024 Sibiu; Romania. Mél: rmihulecea@yahoo.com.

DAS ADJEKTIV „kauderwelsch“, DIE VERBEN „karteln“, „budəlin“, „mutan“, „mufīrən“ UND „tawərn“ IM SIEBENBÜRGISCH-SÄCHSISCHEN

SIGRID HALDENWANG*

THE ADJECTIVE „kauderwelsch“, THE VERBS „karteln“, „budəlin“, „mutan“, „mufīrən“ AND „tawərn“ IN THE TRANSYLVANIAN-SAXON LANGUAGE

***Abstract.** When looking at the Transylvanian-Saxon vocabulary, it is found that certain parts of speech, for example adjectives, verbs, and nouns have a meaning in common with the German written and colloquial speech. However, there are extended meanings as well. As case examples we chose the adjective „kauderwelsch“ and the verb „karteln“. Also included are verbs, the loan-words are „budəlin“, „mutan“, „mufīrən“ and „tawərn“, which initially have their common basic meaning and additionally show each one their own meaning. The latter lexeme is a loan-word, which is frequently used in the Transylvanian-Saxon colloquial speech. The case examples are taken from the Transylvanian-Saxon dictionary, the northern Transylvanian dictionary and vernacular literature.*

***Keywords:** adjective, extended meaning, basic meaning, loan-word, Transylvanian-Saxon, verb, part of speech.*

1. VORBEMERKUNGEN

Betrachtet man den Wortschatz des Siebenbürgisch-Sächsischen¹, ist bezüglich bestimmter Wortarten, wie Adjektiv, Verb, Substantiv, festzustellen, dass diese

---

* Dr. Sigrīd Haldenwang, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bulevardul Victoriei 40, 550024 Sibiu, Romania. Telefon 0040 269 212604. E-mail: sigridhaldenwang@yahoo.de.

¹ Das Siebenbürgisch-Sächsische ist ein westmitteldeutscher Dialekt, der zu den fränkischen Mundarten des Mittelrheins gehört. Die meisten Eigenschaften hat dieser Dialekt mit den Mundarten gemeinsam, die zwischen Köln und Trier gesprochen werden sowie mit dem Luxemburgischen. Dazu kommen spätere ostmitteldeutsche und oberdeutsche Elemente hinzu sowie Lehnwortgut aus den Nachbarsprachen, dem Rumänischen und dem Ungarischen. Dem siebenbürgisch-sächsischen Dialekt gehören rund 240 Ortsmundarten an, die vom Vokalismus her von Ort zu Ort verschieden sind. Obwohl es keine zwei gleichen Ortsmundarten gibt, hat der gesprochene Dialekt im Laufe der Zeit